



Az EU Kids Online III. nemzetközi kutatási együttműködés sajtótájékoztatója

2012. 07.10. ITHAKA Nonprofit Kft.

Egyedülálló európai felmérés arról, hogyan védhetjük meg az online kockázatoktól a gyerekeket.

Az online szolgáltatások csak ritkán jelentenek segítséget a gyerekeknek

A jelenleg létező online jelzőrendszerek nem igazán hatékonyak, hiszen Európában tízből csupán egy gyerek (13%) használta ezeket a szolgáltatásokat abban az esetben, ha valamilyen zavaró internetes élményben volt része. Magyarországon a helyzet még rosszabb, hiszen csupán a gyerekek 2 százaléka vett igénybe ilyen eszközt – derült ki az EU Kids Online nemzetközi kutatásából, amelynek magyarországi partnere az ITHAKA Nonprofit Kft. Az eredmények arra hívják fel a figyelmet, hogy az iparági szereplőknek a jelenleginél intenzívebben kell foglalkozniuk ezzel a kérdéssel.

2012. július 11-én az internet iparági képviselői az Európai Bizottság által rendezett találkozón mutatják be azokat az erőfeszítéseiket, amelyek célja, hogy a gyerekek biztonságosan internetezhessenek. Ehhez az eseményhez kapcsolódóan az iparág stratégiai célkitűzéseit és a gyerekek valós használati szokásait összehasonlító új jelentésében az európai kutatókat tömörítő EU Kids Online hálózat azt javasolja, hogy a vállalatok fektessenek nagyobb hangsúlyt a *gyerekeknek szóló kommunikációjukra, illetve biztosítsanak jobban elérhető eszközöket számukra.*

Szex, anorexia, drogfogyasztás és öngyilkosság – az ilyen jellegű káros tartalmakkal az európai átlagnál kevesebben találkoznak a magyar gyerekek

A 9–16 éves európai gyerekek 14%-a látott már szexuális tartalmú képeket az interneten, míg ez az arány Magyarországon 16%. Európában a 11–16 évesek 8%-a találkozott olyan képekkel, amely szeretkező embereket vagy nemi szervet/szerveket ábrázol, továbbá 2%-uk látott erőszakos szexuális cselekedeteket bemutató képeket. Magyarországon ugyanezek az arányok az európai átlagnak ugyanakkor csak a felét teszik ki, azaz 4%, illetve 1%.

A jelentés arra is felhívja a figyelmet, hogy Európában ötből egy gyerek találkozott az interneten olyan potenciálisan veszélyes tartalmakkal, mint például az anorexiát vagy a különböző öngyilkossági módokat propagáló oldalak. A magyarországi kutatás egyik vezetője Ságvári Bence, az ITHAKA Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója elmondta, hogy nálunk ezek az arányok valamivel alacsonyabbak, de így is a 11-16 éves gyerekek 5-6 százaléka látogatott anorexiával és drogfogyasztással, míg 1 százaléku öngyilkossággal foglalkozó oldalakat.

A szülőket jobban aggasztják a gyerekekre leselkedő online kockázatok, mint az alkohol, a szex vagy a kábítószer.

Arra a kérdésre, hogy mely dolgok aggasztják leginkább a szülőket a gyerekükkel kapcsolatban, a megkérdezettek a leggyakrabban az iskolai teljesítményt, a baleseteket, a zaklatást (offline vagy online) és a különböző bűncselekményeket jelölték meg. Az online kockázatokat, mint például az idegenekkel való kapcsolatot, a káros tartalmakkal való találkozást általában a negyedik-ötödik helyre sorolták a szülők az aggodalomra okot adó tényezők kilenc tételből álló listáján. Továbbá három szülőből egy

nyilatkozott úgy, hogy nagyon aggódik az ilyen jellegű kockázatok miatt. Ez egyben azt is jelenti, hogy összességében Európában és Magyarországon is kevésbé aggasztja a szülőket az, hogy gyerekük alkohollal, drogokkal kerül kapcsolatba, vagy éppen valamilyen rendőrségi ügybe keveredik, esetleg szexuális életet él, mint az online veszélyforrások.¹

Ugyanakkor azok a gyerekek, akik az általuk online módon megismert idegenekkel kapcsolatos problémáiról kívántak bejelentést tenni, általában elégedetlenek voltak a szolgáltatóktól kapott segítséggel. A különböző káros tartalmakkal, sértő üzenetekkel kapcsolatos kockázatokról beszámoló gyerekeknek ugyanakkor a kétharmada hasznosnak találta ezeket a lehetőségeket. A szexuális tartalmú képekkel kapcsolatban jelzést tevők valamivel pozitívabban nyilatkoztak, mint azok, akik például online zaklatástól (cyberbullying) vagy szexuális üzenetek küldéséről (sexting) számoltak be.

Az eredményeket értékelve Ságvári Bence elmondta, hogy *„az internettel kapcsolatban kevésbé tapasztaltakat különösen bátorítani kellene arra, hogy használják ezeket az eszközöket, továbbá segíteni kell őket abban is, hogy megszerezhessék a szükséges ismereteket. Épp ezért az eszközöket úgy kell kialakítani, hogy a kevés tapasztalattal rendelkező, sokszor elbizonytalanodó internethasználók is könnyen alkalmazhassák azokat.”*

A szülői támogatás és odafigyelés nem megkerülhető

A kutatás eredményei azt is megmutatták, hogy az aktív, a gyerekek internethasználatára irányuló szülői figyelem – például a közösen végzett online tevékenységek, vagy annak bátorítása, hogy a gyerek önállóan tanuljon új dolgokat, de szükség esetén legyen jelen a szülő és segítse, támogassa a gyereket – minden korcsoportban csökkenti annak esélyét, hogy a gyerek online kockázatokkal és veszélyekkel találkozzon. Az ilyen jellegű szülői magatartás a 9–12 éves gyerekek körében hatékonyan képes csökkenteni a negatív tapasztalatokat és az esetleges ártalmakat, miközben nem befolyásolja negatívan az online tevékenységekből származó potenciális előnyöket.

Az adatok azonban azt is jelzik, hogy azok a gyerekek, akik jobban, magabiztosabban tudták használni az internetet, nagyobb eséllyel találkoztak a kutatásban vizsgált online kockázatokkal.

További információk:

Ságvári Bence, ITHAKA Nonprofit Kft. ügyvezető igazgató, a magyarországi kutatás vezetője.

telefon: +36 20 986 1885

email: bence.sagvari@ithaka.hu

A *“Towards a better internet for children”* (Egy gyermekbarátabb internet felé) című jelentés azokat a stratégiákat elemzi, amelyeknek a segítségével az internetipar a fiatal internethasználókat igyekszik megvédeni az internetes kockázatoktól, és azt vizsgálja, hogy van-e bizonyíték arra, hogy ezek a stratégiák működőképesek, és valóban csökkentik-e a gyerekek által megtapasztalt kockázatokot és ártalmakat. A vizsgálat alapját a 25 európai országban, 25 000 gyerek és szülő részvételével 2010-ben lezajlott kutatás jelentette.

A teljes jelentés letölthető: *Towards a better internet for children?* by Sonia Livingstone, Kjartan Ólafsson, Brian O’Neill and Verónica Donoso, see the EU Kids Online project.

<http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/EUKidsOnlinereportfortheCEOCoalition.pdf>

www.eukidsonline.net

¹ A World Health Organization (2008), *Inequalities in young people’s health* jelentése szerint az európai 15 évesek 33%-a, a 13 évesek 11%-a mondta egy 2005/6-os felmérésben, hogy életében volt már legalább kétszer vagy többször nagyon részeg, és a 15 évesek 18%-a próbálta már ki a marihuánát.

További információk a projektről és a felmérésről:

- **Az EU Kids Online** projekt célja, hogy tudományos alapokon nyugvó eredmények és tapasztalatok álljanak a szakemberek, szakpolitikusok, iparági szereplők rendelkezésére az Európában élő gyerekek és szülők internethasználati szokásairól, az új médiákhoz kapcsolódó kockázatos és biztonságos felhasználói tapasztalatokról. A projekt az Európai Bizottság Biztonságos Internet Programjának támogatásával jött létre (SI-2010-TN-4201001).
- **Az EU Kids Online kutatási konzorcium személyes, a kérdezettek otthonában lefolytatott kérdőíves interjúkat végzett** 25 országban, országonként 1000-1000 fő 9–16 éves internetező és szülő körében. A minta rétegzett, véletlen mintavételi eljárással készült, az érzékeny témákra a kutatás során önkéntes kérdőívben kérdeztek rá.
- **A kutatásban részt vevő országok:** Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Litvánia, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Szlovénia, Spanyolország, Svédország, Törökország és az Egyesült Királyság. Mindezek mellett a projektben részt vesznek kutatócsoportok Horvátországból, Izlandról, Lettországból, Luxemburgból, Máltáról, Oroszországból, Szlovákiából és Svájcól.
- **További eredmények:** Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., and Ólafsson, K. (2011). *Risks and safety on the internet: The perspective of European children. Full findings*. LSE, London: EU Kids Online. Egyéb jelentések és módszertani információk találhatóak az www.eukidsonline.net oldalon.
- **A „Tegyük az Internetet gyermekbarátabb helyé Koalíció”** egy önkéntes vállalati együttműködés, amely az Európai Bizottság támogatásával 2011 decemberében indult útjára. 28 vezető vállalat vezetői azzal a céllal fogtak össze, hogy jobbá és biztonságosabbá tegyék az internetet a gyerekek számára. A kezdeményezésről itt olvashat bővebben: http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/self_reg/index_en.htm